

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus. Dijous 5 d' Octubre de 1899.

Num. 3.381



PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals d'obres d'edificacions d'aquesta ciutat y de fora. En Barcelona, litografia Mallorà, carrer Junquera, 6. No's retornen los originals encara que no's publicui.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. P. 1.
Provincias trimestre. P. 1.
Extranger y Ultramar. P. 1.
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

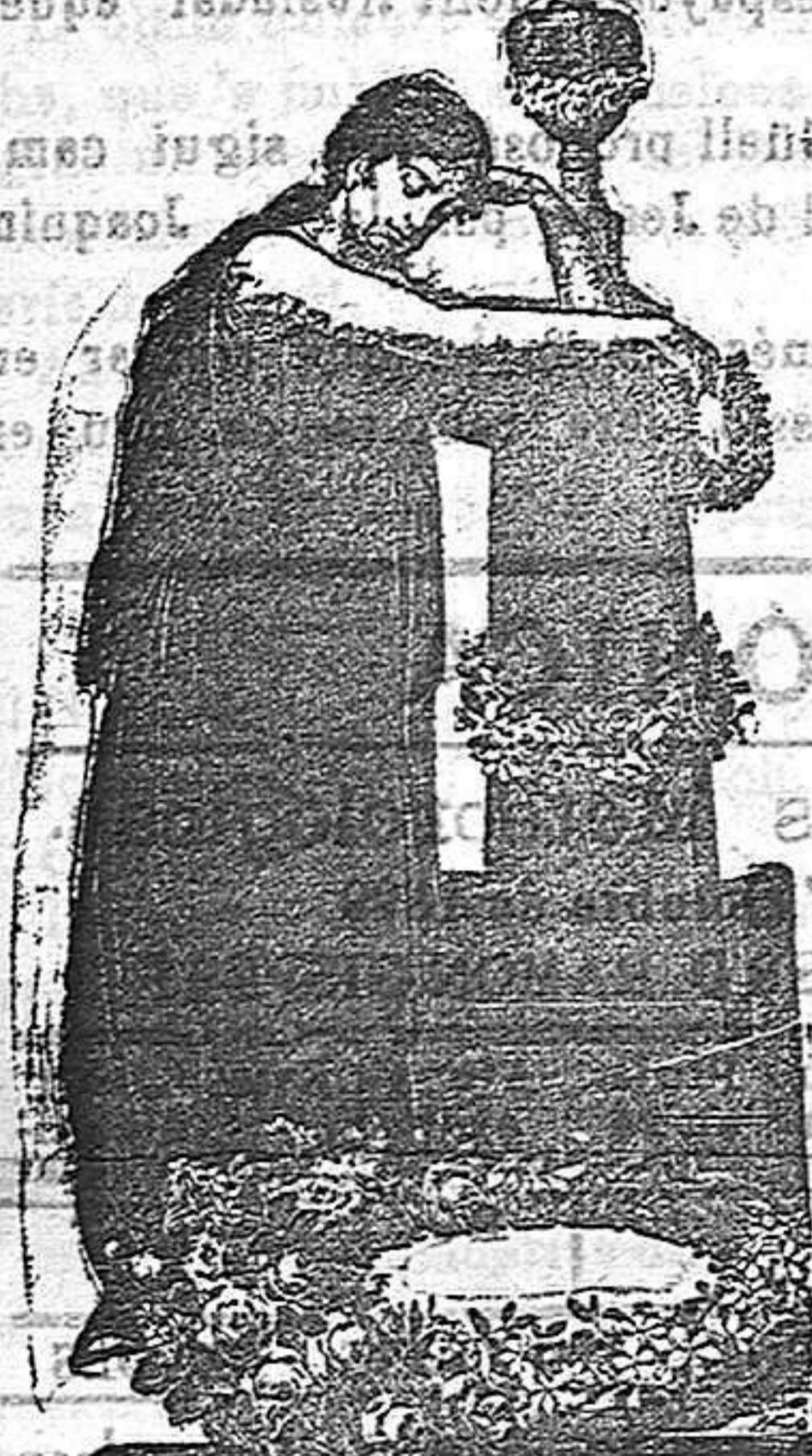
AGRICULTORS ALERTA
Visiteu lo magatzém de guanos de
A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Fàbrica de flors artificials

Maria Perpinyá

REUS. Carrer Major, número 22.—REUS



Com tots los anys en aquesta època hi ha un gran y variat surtit en coronas fúnebres, flors de seda, pluma, porcelana, zinc y tela impermeable; medallons de diferentes formas y classes, creus, pensaments y altres objectes artístichs que en lo dia de difunts, solem coloçarse sobre las tombas, com carinyés tribut dedicat a la memoria dels que foren.

Alta novetat en coronas de porcelana

Se fan també tota classe d'inscripcions a brodat, a bordar y de paper, destinadas al propi objecte.

PREUS REDUITS

NOTA.—Se dibuixan cintas para brodar inscripcions.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continua à la vegada que extraordinaries condicions d'economia en lo cost de consum, reuneixen las de marxa silenciosa, gran llimpiesa, espay reduxit y facilissim maneig, ventatges difícils d'obtenir ab altres sistemes. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian à voluntat, las velocitats minima y maxima.

Los gastos d'oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerar-se com nuls.

En aquestes oficinas se facilitaran cuanta classe de datos sian necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la Electra Reusense, LO DIRECTOR.

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Este medicament es el de més bens el que fabrican al Lomillor-tònic-reconstituyent conegut, indicadíssim contra l'raquitisme, escròfula, tuberculosis, convalecències y en totes las malalties caracterizadas per lo sello de la debilitat y que requereixen un bon aliment sens embargar l'estòmakh. Se ven en totes las farmaciacs.

Secció doctrinal

Necessitat d'ensenyar en català

Les rahons que's fundan en la Pedagogia no devén considerarlas deslligadas en absolut de les anteriors, ja que la ensenyansa ha de fundar-se sempre en la naturalesa de la cosa ensenyada y en la constitució d'aquell que la estudia; pero pera lograr més claretat es convenient presentarlas com un ordre distintiu. Passar de lo conegut a lo desconegut, es a dir, passar primer lo fonament y despresaixcar l'edifici: comenser primer lo fácil y més adecuat à la tendria intel·ligencia del noi, en primer lloc perque es lo llenguage y de sentit comú y segonament perque aixis lo

noy no s'desanima, agafa afició a aprendre, ne hi haurà ningú que no admeti que es primordial condició de tota ensenyansa. Y si això es veritat, com ho es, i constatius los entusiastas defensors de la ensenyansa castellana, si no es lo mejor dels absurdos pretendre que l'noy comensi per lo difícil, puig desconeix la llengua que sent, y que s'afficiona al estudi escoltant un llenguaje que no comprén? Lo consegüint y natural, y aixis ho demostra la experiència, es que l'alumno s'intimidi, se fastitbi y acab per aborrit y detestar lo que ben portat devia ferlo home, com es la instrucció, educació y cultura; y si per firsta, y per un mal enés utilitarisme dels sens pares teda fer veure que apren o s'instrueix ab consemblant procediment, demà al tenir que alternar en societat y al descubrir sa imperfecció de coneixements, maleirà la deixadesa y totoria de que va serne víctima i noscent, y s'abri-

La que paga més contribució de la província.

Guano classe superior. Id. de peix—Cascos d'arenysada pera adops de les hortalisses.
Magatzém á Riudoms y á Reus Vila, núm. 3.

Qué succeiria en las escolas de Castella si la ensenyansa s'donés en català? ¿Quin fructi ne trevirian les lletres de son pesat travail? ¿Qué dirian los padres al no comprender casi res de lo que aprenen los fills? ¿Y qué farian equests al veure que la escola no sola no es continuació de la família, sino que per lo contrario, en ella aprenen a aborrit la manera de parlar y expressar-se que ha constituit durant los primers anys l'exquisit cuidado de los padres, y per ells lo medi de comunicació a los consemblants?

Senzilla cosa es deduir lo que té de resultar, d'ou, com a inevitable conseqüència ab la ensenyansa que s'dona en nostres escolas castellacas, y la torpeza o malicia dels qui sostenen que no té de variar-se de procediment.

Lo Pare Ballot, a qui la castellanista no podrán tallar de parcial fanstich, en la introducció a la Gramàtica, diu lo que traduïm a continuació que corrobora nostra tesis y que per poca bona fe que s'pose hei xí si donara raho: «Cosa comú y sabida es que sa llengua vulgar, per la qual no den aprenre es la de primer es aprenre lo fácil que lo difficult, y lo que s'adquireix d'ella profita després pera ferse carrech de qualsevol altra en brevíssim temps. Los qui han d'empendre carreira literaria, (s'gueix, y citant a la Academia) necessitan sapiguer la llengua llatina, y ho conseguirán ab major facilitat tenint ja sabuts per sa gramàtica propia la principis que son comuns á totes las llenguas.»

Aquestes rabons tanca de cop contra los qui volen abolir lo catàlà de las escolas de Catalunya y manifestan clarament que en son funest principi s'deu lo deplorable retràs intelectual que s'experimenta en nostra benvolguda terra catalana.

Altra de las condicions de tot punt indispensables pera que la ensenyansa dongui bons resultats es, com diu Gregory en sus «Set Lleys de la Ensenyansa», «Excitar y sostener l'atenció y l'interés dels deixebles». Y preguntém ara: ¿Es possible lograr això, parlantlos en piferent idioma, que es lo mateix que dir no acomodenlse á sa capacitat?

Y si per la por de la palmeta, ó sia aquell odio ditz: *La leira con sangre entra, s'oblig a que'l noy esculti, i pot neixerse que, ademés d'altres perjudicis hi ha'l mortal d'acostumbrarlo al fingiment y a la hipocrisia, de resultats tan funestos en lo successiu com lo pifior dels vicii?* Y si així entenguessim la educació que seria preferible mil vegades que la mestres fessin qualsevol altra cosa que malmetre d'aquesta manera l'ànima de les tendras criatures?

Já sé que alguns han oposat la faca raho de que essent la escola l'aprenentatge del idioma que s'fesca aquell en castellà; més, val la pena de fixar-se que si xóva perfectament quan a fora se sent parlar com a dintri de la escola, y en cambi cau per son propi pés en aquells cassos en que s'á casa, entre los companys, y sempre que l'noy no estiga baix la férula del mestre parla en idioma diferent.

Lo mateix pedagogó diu: «Cal usar lo llenguatje que los deixebles puguen entendre ben, y esplicarlos hi ab claretat la significació de tota la paraula nova que sia necessaria». «S'ad' exigir als deixebles que exposin completa y correctament, en son propi llenguatje, las veritats que s'hi hagin ensenyat, deguent affilarlas ab probas y exemples.»

Pòsinse la mà al pit nostres impugnadors, y contestin ab sinceritat si veuen factible que s'pugui conseguir eixos resultats, d'uch que fan profitosa la ensenyansa, continuant com se fa ara.

Per fi, observém que seguint la marxa actual es impossible donar entrada en nostres escolas al mètode actiu, sens lo qual no pot haver-hi bona educació, ni instrucció, ni donar solidès als coneixements, ni lograr que la ensenyansa surti dels rotularis motllos que la emprisenan. Al que està nascut sempre la més a-

Son sol calificatiu ja indica la essència y bondat de dit mètode «Actiu», es à dir, «Exercici, travail de totas las facultats». (V. Alcantara García). No s'ha de considerar al noy, com avuy se té, com un dipòsit per encaixonarhi coneixements, sino com un agent capàs per obrar y ajudar à son perfeccióament. No n'hi ha prou ab que sàpiga pensar, discursar, analisar y construir he les idees, y adhuc expressar-se correctament; es indispensable per lograr això mateix, y per lograrlo be y molt més, que l'noy parli, pregunti, contesti, atengui, examini, mediti; que fassl, compongui y travalli, ja escribint, ja dibuixant, classificant y colecciónant, en una paraula, que obri ó actuhi sa iniciativa y spontaneitat interior y exteriorment, de pensament y d'obra, ab la intel·ligència, y ab la voluntat y ab les mans: ab totes les energies, airis del cos com del esperit.

Perquè d'aquesta manera se fa *heurística* la ensenyansa, es à dir, se logra que la veritat sia descoberta per aquell mateix que posseirila, y, per consegüent, molt profitosa, puig com deya Aristóteles: «No se sabbe sino allò que un apréu per si mateix»; y Halebranche, al dircorrer sobre aquest particular, sentava com à màxima que: «Pera guanyarse la vida del esperit es necessari travallar ab l'esperit: los qui no guanyan lo pà de l'ànima ab la suor del seu front jamay coneixerán son sabor».

Permétinns que preguntém una vegada més als qui defensan lo diconia anuncii: *No se permete gablar en català*. ¿Se podrán introduhir may en sa mínima expressió en nostres escolas aquestas profitoses corrents d'ensenyansa moderna, matant com matan en flor la primera de les iniciatives que te l'noy, qual es la parla, ab lo que manifesta la curiositat de son esperit, preguntant y demostrant sa set de saber, le desitj de coneixer les coses, l'afany d'adquirir noves idees, la necessitat d'alimentar, nutrit, y enrobustir totes ses potencias y facultats?

Lo que ab son aborrible sistema serà continuar donant una ensenyansa superficial é inútil y no sólida y positive; fer papagalls, que diu l'vulgo, y no homes pensadors; còpias dels pensaments dels demés, y no productors del propi; placas fotogràfiques que's limitan à rebre lo que se l's dona fet, enllach de benemérits operaris que concorren à sa propia cultura. Y anirán patrocinant la ciència de paraules, la insurrecció llibresca, les lliçons de memòria «al peu de la lletra», per més que la comprensió se quedí pels núvols; lo farriço-farrago de coneixements de bombo y platerets, mes sense such y sense cap útil aplicació, y tot lo que ab son vell y corcat rutinarisme, fa esclarir la riallota à las nacions que no poden avenirse com, durant tot un sige, sostenim en aquest malaurat país que'n diphén Espanya la negra taca del retrocés més condemnable en materia d'educació è instrucció.

No insistirém sobre l'particular però que expresa prengui la torpesa de no permetre la primera ensenyansa en llengua regional allí abont no s'parla la oficial; més que més quan en lo Congrés Pedagògich que tingué lloc l'any 1888 en aquesta capital, y en lo qual hi havia presentació de tota la Península, després de la deguda discussió sobre l'tema: «En las provincias del N. y E. d'Espanya, abont no es la nadiva la llengua castellana, quins procediments deuen emplear per ensenyarla als noys?», se aprovaron las conclusions 7.^a y 9.^a, que diuen així: «La ciència pedagògica reclama que als noys se l's instruixen en la llengua que coneixen.»

«Lo millor procediment per ensenyar als noys la llengua castellana, abont no es questa la nadiva, consisteix en la pràctica y comparació d'aquella ab la seva propria.»

Déquent, per últim, tenint en compte que de la mateixa prohibició se'n segueix lo punible retràs que tots lamentém, y del qual no'n sortirém pas fins que s'imposin aquests principis tan trivials com racional i lògichs, essent verdaderament de doldre que 'ls poders públics, mal aconsellats per perjudicis d'escola, no hagin realitat tadt avansat pas, que 'ls baixos conquistats no sòls la consideració en las regions, que tenen llegítim dret à esser deguda y profitosament instruides, sinó també la admiració de las demés nacions al veure que Espanya utilisseva 'ts sabis consells de la moderna Pedagogia.

«La unitat nacional, la integratud de la patria, hens aquí ias mal entessas rahons que han pogut més que la ciència de la educació; y, com això ho considerém nosaltres com tontas excusas, procurarem demostrarlo en altre article.

ANGEL LLETJÓS.

Reunió catalanista à Bordils

Per diumenge passat s'anuncià un meeting catalanista à la plassa de Bordils, més à darrera hora la por governativa l'dificultat, y malgrat de totes las garantias constitucionals bon goig que les autoritats consentissin la celebració d'una reunió política dins d'un tancat particular.

Aquest procedir del Govern Civil sigué completat ab l'enviò à n' aquella població de trenta guardiacivis, los que prohibiren, no sabém en ús de quinas atribucions que fossin desplegadas banderas catalanes, exhibits escuts de nostra terra, y ni menos deixaren parlar de nacionaitat catalana.

No contents ab aquestas mides arbitràries, un jove gironí, en Pere Aliu, sigué detingut per cridar l'*'Visca Catalunya'* crit que ni arà ni mai pot ser considerat com à subversiu per res ni per ningú.

A pesar d'aquests contratemps, la sessió política

s'celebrà ab una atmòsfera caldejada d'entusiasm, y ab l'assistència gayrebé de tots los homes del poble.

Oberta al cant de «Els Segadors», prengué la paraula l'distingit catalanista don Ignasi Prim de Baille qui començà per felicitarse de veure tan bon aplech de catalans, esplicant totseguit los entrebancs que les autoritats havien posat à la celebració del acte. Després de presentar als oradors que havien de parlar, desenrotllà l'programa catalanista, acabant ab un visca à Catalunya.

Seguí després l'Alfons Alsina, qui demostrà que l'nostre programa no es subversiu, no estant inspirat en l'odi, sino en la germanor, com això s'exposà en diferents ocasions al Rey y à la Regent. Esplicà com nostres reivindicacions caben dintre la actual organització del Estat espanyol, y com ab nostra doctrina 'ns proposém acabar ab los vicis d'aquel.

Parlà seguidament en Joseph M. Roca, qui exposà la naturalesa del catalanisme, demostrant que aquest no es cap partit, sino una causa, que no té política, sino patria. Pera conseguir aquest fi, diu, prediquem arreu las bases de Manresa, bases que son perfectament legals, si be no son inmutables, podentse modificar anant sempre endavant, may enrera, y això depent de la conducta que observi l'Estat espanyol.

Usà de la paraula, després, en Joaquim Botet y Sisó, l'qui's doig de que las libertats consignades en la Constitució fossin més nominals que efectives, perque qualsevol funcionari pot suspèndrelas à mida de son arbitri. Recomanà pera salvar aquest obstacle la unió de totes las regions que tinguin vida propria pera contrarrestar la forsa del centre, afirmando que quan això fos conseguit, l'Estat se veuria obligat à reconèixer nostres drets.

En Rafel Roca parlà després. Aconsellà al jovent que fundes la seva educació en l'estudi de la història de Catalunya, y feu una clara destinció dels conceptes científics de las paraules Nació y Estat.

Finalment l'iniciador de nostres ideas à Bordils, lo senyor Prim de Baille, enrebonà de nou, pera resumir los discursos dels oradors. Feu constar lo fet de que la forsa armada hagués dificultat la exposició legal de la doctrina catalanista. Manifestà que la tradició del poh e català es una causa vella dintre d'una corrent moderna, y que 'ls catalanistas no s'han d'amohinar per la presencia de la guardia civil. Digué que creya condensar las aspiracions de tots ab un visca la patria.

Contestat que sigué pels presents s'entouren de nou «Els Segadors» y aquella gernació sortí satisfecha en extrèm d'aquella solemnitat.

Poden estar ben satisfets los catalanistes de Bordils del acte realitat, y no 'ls hi dolguí la conducta fou un entrebanc, al fi tot ajuda à empener la màquina que 'ns porta à tot vapor cap à la consecució de la autonomia completa de Catalunya.

(De *La Veu de Catalunya*.)

Després de la crisis

Lo Gobern present, lo partit ministerial, la unió governant tingué dos programes: lo del Retiro y l' del Círcul de la Carrera de San Jerónimo. Ab lo primer, que semblava més genuinament conservador, prometé adelançar-se als successos. Ab lo segon, anà derrera la opinió pública. Ab aquell, feu creure que la dirigia: ab aquest, la ha obeheit casi mecànicament.

La manera millor de governar, no es deixarre arrastrar per los successos, sino adelantarse y prevenirlos. Doucs aqueixa es la orientació que deuria seguir en lo porvenir lo senyor Silvela. Això sí que té remey encara; pero no dubtem de que no se li posarà.

Ab lo desprendiment dels polaviejistas, sens la aliança dels que senten al unisono ab lo duch de Tetuán, sens elements nous que reforsin lo Gobern ab representació d'influencias y medis poderosos pera moure l'ànimo del país, ja que no se li ha donat justa participació en lo Gobern à la vida parlamentaria de la unió conservadora, seria difícil, pero seria impossible faltantli com li falta l'apoyo de la opinió pùblica, devant la qual, s'ha desprestigiad per prometre molt y doner molt poch d'res.

La impedimenta per l' cumpliment de lo ofert, era, ó per lo menos així s'ha pretengut demostrar, lo general Polavieja. Fora aquest, no hi havia rahó en que escusar lo que al país se li deu per dret propri y per recents oferiments dels governants.

Tinganho aquells molt present; ja no cab escusa possible, hi ha que cumplir los compromisos contrauts. Hem de veure en breu això de la descentralització administrativa, de las reformas en tots los rams de la administració y de las milionades d'economias; en una paraula, la regeneració tan promesa com en va esperada. Hem de veurela si... pero no la veurém.

SESSIÓ del Ajuntament

Baix la Presidència del Alcalde accidental senyor Briansó se celebrà ahir nit la de primera convocatoria ab assistència dels senyors regidors Navás (E.), Vallvé, Pallejà, Sedó, Giell, Guasch, Aiguadé, Artés, Vergés, Amat, Mayne, Navás (J.), Oliva, Nougués, Jordana y Serra.

S'aproba l'acta de la sessió anterior.

Lo Butlletí Oficial no portava res que interessi à la Corporació.

Se donà compte dels travalls portats à cap per la Comissió d'aygues sobre l'projecte d'adquirir ab sufiència l'indispensable líquit, quins gestions están pron adelantadas per lo que 'l senyor Sedó demandà y fou aprobat, donar un vot de gràcies als senyors Nougués y Navàs (J.).

Se llegiren variis dictámens corresponents à la secció de Foment que son aprobats.

Se donà compte de la subasta, verificada bàix mòdelo, de las aceras del Matadero que quedà à favor de D. Antonia Borrás Caselles, Viuda de Balada.

S'aprobaron variis comptes.

Se proposà que s'iluminin los fielats de consums ab petroli, ó per gas, ó en llum elèctrica, lo qual s'acorda que passi à la secció de Consums ab ingerència del senyor President de la de Foment pera que determini quina de totes tres llums s'adoptarà.

Se demandà al senyor Alcalde procuri enterarse s'hi ha algun diposit del impost del arbitre sobre canals que's recaudà l'any 1890.

Lo senyor Navás (E.), proposà que per la Secretaria se porti un indice dels acòris presos per l'Excellència Ajuntament.

En una visita girada à algunes de las escolas pùblicas per lo senyor Nougués, equest senyor regidor donà compte d'haverhi una de noys (a del carrer del Hospital) quin lloch es insuficient pera'l número de noys que hi assisteix, demanant se procuri buscar una nova sala mes espayosa abont trasladar aquella escola.

Lo regidor senyor Güell proposà que signi cambiat lo nom del Arrabal de Jesús per lo de Joaquim Bartrina.

Y no haventhi cap més assumptu que tractar en públich, s'aixecà la sessió per renirre de nou en sessió secreta.

CRÒNICA

Observacions Meteorològicas

del dia 4 d'Octubre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'obser	Baròmetre aneroide	Grau d'hum	Pluja en 24 hores	Aigua evap.	Estat del cel	Observació
9 m.	755	92	-	3'9	Ras	
3 t.	755	90	-	-	-	

Horas d'obser vaciò	TEMPERATURAS		VENTS	NUVOLS
	Màxima Sol. S.	Minim. 17	Ter. tip. direcci. classe	classe can.
9 m.	41	23	S.	Cumul 03
3 t.	30	27	S.	03

Ab un retràs d'una hora y 45 minuts arribà à nostra ciutat lo tren correu que procedent de Lleyda arriba ordinariament à les vuit de la nit.

Lo retràs fou motivat per desperfectes soferts en la màquina prop de la estació de Vinaixa. No's repartí la correspondència als particulars per esser l' hora massa intempestiva.

Nostre particular amic lo tineat D. Jaume Sardà Ferrán ha sigut trasladat à la comissió liquidadora del Regimen de Luchana.

Per lo Club Velocipedista d'aquesta ciutat hem sigut atentament invitats pera assistir à las importants carreras que, pera lo dia 22 del present mes, se organitzades aquesta Societat, quins detalls publicarem en altra part d'aquest número.

Agrahím la invitació, y no dubtem que, com altres vegades, se veurán concorregudíssimes.

Lo recaudat en lo dia d'ahir en la Administració de Consums per diferentas espècies puja à la cantitat de 1273'66 pessetes.

Si, com assegura algun correspolencial telegràfic de Madrid, lo Gobern ha prohibit la circulació de les cartes que portin lo sello de l'Unió Catalanista, lo Gobern ha comès una ilegalitat més y un disbarat més.

Si l'ús dels sellos constitueix delict, lo Gobern devia prohibir la seva publicació; desde l'moment que no ho va fer, senyal que considerava la cosa legal, com efectivament ho es, mes allavoras no pot lo Gobern posar el veto à la circulació.

Lo que farà aquesta prohibició, com totes las prohibicions, serà ajudar à la propagació dels sellos de l'Unió Catalanista, y això tindrà demés que agrair al Govern.

Per ara, podém dar la notícia de que ja s'ha agotat la primera edició y que actualment s'està procedint al tiratge de la segona.

A continuació publiquem lo programa de les grans Carreres de Velocípedos organitzades per la societat «Club Velocipedista», que ab la cooperació del Excm. Ajuntament, de la Comissió de festejos y de distingides personalitats, tindrán lloc en lo Velódromo d'aquesta ciutat, lo dia 22 del present mes á las 3 de la tarde:

DESFILE PER TOTS LOS CARRERISTAS

Primer Carrera.—Campeonat Provincial.—Lliure per tots los ciclistas, socis d'algún Club d'aquesta província. 2.000 metres (6 tems).—Premis: Títul de Campeó y tres objectes d'art, oferts per distingides personalitats.

Segona Carrera.—Nacional Amateurs. 2.000 metres (6 tems).—Premis: Tres objectes d'art.

Tercera Carrera.—Campeonat de Reus. Lliure per tots los socis del «Club Velocipedista». 2.000 metres (6 tems).—Premis: Títul de Campeó y tres objectes d'art.

DESCANS DE QUINZE MINUTS

Cuarto Carrera.—Nacional Professionals. 3.000 metres (9 tems).—Premis: primer, 200 pessetas, segon, 125 id., tercer, 75 id.—Primas de 10 pessetas cada tom.

Quinta Carrera.—Regional Professionals. 2.000 metres. (6 tems).—Premis: primer, 100 pessetas, segon 50 id., tercer 25 id.

Sexta Carrera.—Nacional Tandems. 2.000 metres (6 tems).—Premis: primer 100 pessetas, segon 50 id.

Séptima Carrera.—Consolació Handicap. 2.000 metres (6 tems).—Premis: primer 75 pessetas, segon 50 id., tercer 25 id.

L'últim número del periòdic «Lo Teatro Catòlic», que s'publica á Barcelona, conté en sa primera pàgina un preciós retrato del Bisbe d'aquella diòcesis doctor Morgades, y una vista del Monasteri de Santa Maria de Ripoll.

Anuncia la celebració d'un certamen per premiar un drama en tres actes, una comèdia en dos, un saynet y una sarsuela també en un acte.

La Direcció dels registres civils y de la propietat y del Notariat ha disposat que s'proveheixi per concurs la Notaria vacant á Montblanch, per traslació de don M. G. Albinyana.

Los aspirants poden presentar sus sollicituds en lo improrrogable plazo de seixanta dies.

Un decret del Govern imperial d'Alemanya ha deixat en suspens les disposicions referent als certificats d'origen de mercaderías originàries de païssos que disfrutan lo tracte de nació més favorescuda. Los vins y most en barrils, quedan exceptuats del acort y pera disfrutar de la tarifa més reduïda del Aranzel, deurán acompañarse de certificat d'origen y à falta d'això comprovantse peis documents de bordo, per facturo, etc, etc, que procedeizen de país convingut, tindrán opció á que se 'ls hi apliqui 'ls drets més redunits.

No necessitarán semblant requisit los vins y mostos procedents d'Austria Hungria ni 'ls de les demés nacions convehinias, si à jutjament dels vists no existeix dubte de que 'ls productes son originaris dels païssos que s'declaran. Quan s'importin altres productes ab l'objecte de disfrutar los beneficis de la tarifa mínima del Aranzel, los vists aforaran segons lo resultat del reconeixement, y oferintleshi d'après la procedència dels gèneros, podrán exigir comprovants.

Acaba de sortir á llum lo número XV de la important revista quinzenal «Hispania» que edita la casa de D. Hermenegildo Miralles. Lo número, que indubtablement es un dels més notables entre 'ls publicats, ab haverlos aquella revista publicat notabilissims, està per enter dedicat a recordar las arts, las lletres y las costums del temps de Lluís XV, sent interessantissims los travalls així d'ilustració gràfica com de literatura que van insertats en aquellas elegants pàginas. Le sumari, que transcribim a continuació, donarà una idea de la importància artística y literaria del número de «Hispania» á que 'ns referim:

«Portada», per C. Vazquez.—«Caceria», per A. Odry.—«Des épocas», per Manel del Palacio.—«Retozos primaverales», per E. Sala.—«La glorieta del delfín», per Carles Vázquez.—«En la corte de Luis XV», per C. R. y Salmerón; ilustració de D. U. Vierge.—«Batalla de nieve», per C. Vazquez.—«El viudo sin consuelo ó La enferma por encargo», per R. Casellas; ilustració de Vierge.—«La lechera del cuento», per C. Vazquez.—«El primer paso», per Bryneel.

Secció oficial

Centro de Lectura

Aquesta Junta de Gobern, de conformitat ab l'article 19 del Reglament perque s'regeix aquest Centre, ha acordat concedir entrada, sense pagar los correspo-

nents drets, al que desitgi ingressar com a soci de número durant tot lo corrent mes.

Lo que s'fa públich pera general coneixement.
Reus 1 d' Octubre de 1899.—P. A. de la J. de G.—
Lo Secretari, P. Pellicer Serra.

Registre civil

del dia 3 d' Octubre de 1899

Naixements

Cap.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Antoni Ferré Magrané, 8 mesos, Barreras, 14.—
Maria de las Neus Ferré Masden, 4 mesos, Amargura, 3.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant Plàcitat.

Sant de demà.—Santa Fé.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 3

De Málaga y esc., en 6 dias v. «Grao» de 1.010 ts, ab bocoy vi y alcohol, ferro, guano y bocoy buyts, consignat á D. Anton Mas.

De Vinaròs, en 2 dias, gol. «Catalán», de 51 ts, ab tránsit, consignat á D. Manel Rodríguez.

De Isla Cristina y esc., en 30 dias, balandra «Dos Amigas», de 57 ts, ob tunyina, consignat á D. Joseph M. Ricomá.

De Valencia, en 15 horas, v. «Perez», de 812 ts, ab bocoy vi y alcohol, arrós y tunyina, consignat á don Joseph M. Ricomá.

Despatxadas

Pera Helsingfors y esc., v. rús «Titania», ab vi.

Pera Barcelona gol. «Catalán», ab tránsit.

Pera Génova y esc. v. «Gros», ab efectes.

Pera Barcelona, v. «Perez», ab tránsit.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisiació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	65·32	Cubas del 86	73·12
Orenses	13·30	Cubas del 90	61·37
S. Juan	'	Aduanas	96·
Norts	54·15	Ob. 5 0·0 Almenara	89·06
Frances	47·05	Id. 3 0·0 Fransa	44·25
Filipinas	78·75	PARIS	
Exterior	62·50	Norts	
Paris	23·50	GIROS	
		Londres	31·25

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisiació á Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	65·30	Aduanas	96·
Exterior	'	Norts	54·
Amortisable	'	Frances	46·95
Cubas 1896	73·12	Orenses	13·35
Cubas 1890	61·25	Obs. 6 0·0 Fransa	87·25
Filipinas	78·75	Id. 6 0·0	44·25
Exterior Paris	62·40	Id. 3 0·0	'
Paris	23·50	GIROS	
		Londres	31·25

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la piazza de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

Ops. Diner. Paper

Londres 90 dias fetxa.	'	30·80	30·85
8 dias vista	'	'	'
'	31·10	31·15	
Paris 90 dias fetxa	23·10	23·	23·30
Paris vista	'	'	'
Marsella 30 dias vista	'	'	'

VALORS LOCALS DINER PAPER OPER.

ACCIONS	Ptas.	Ptas.
Gas Reusense.	625	
Industrial Farinera	575	
Banch de Rens de Descomptes y Prestams		650
Manufacturera de Algodón	100	110
Companyia Reusense de Transvias		
Companyia Reusense de Transvias privilegiadas de cinch per 100	200	

Anuncis particulars

CLASSES DE MÚSICA

TEORIA Y PRACTICA MODERNA

SOLFEIG, PIANO Y CANT

A DOMICILI Y EN SA CASA PER LO PROFESSOR

DON ESTANISLAO MATEU

Arrabal Santa Anna, 64, Entressol.

Curs especial pera senyoretas

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Rós núm. 4.

ESCORIAS THOMAS.—Véguis l'anunci de la quarta plana. Dirigir-se á casa Gambús, carrer de Vilà (Bou) 12.

APRENENT REPARTIDOR

Se necessita un en la Impremta d'aquest diari.

Telégramas

Madrid 4.

S'insisteix en que la Cort regressarà lo dia 10 ó 12 del actual y s'afegeix que las Cambres no's convocaran avans del 8 de Novembre.

Es probable que durant la pròxima setmana se celebren dos Consells de ministres pera resoldre la cuestió relativa á las economies.

Lo ministre d'Hisenda creu que 'ls dos Consells bastarán pera concretar les modificacions que s'entregaran á la comissió de presupostos lo primer dia que s'reuneixin las Corts.

—Lo governador civil de Saragossa es l'únic popularista que ha dimès; pero'l Sr. Dato no li ha admés la dimissió.

—Telegrafian de Burgos que ahir á la nit s'inicià un incendi en lo park d'artilleria, causant la noticia gran alarmà en la població.

Les autoritats civils y militars, soldats y ofiters acudiren inmediatament al lloc del suces, y per medi de las bombas del municipi lograren apagar lo foc principal del incendi.

No ocorregueren desgracias personals.

S'ha establest una guardia pera evitar qualsevol contingència.

—Lo general Bargés ha retrassat sa sortida pera Canàries á fi de conferenciar ab lo general Azcárraga.

Valencia.—Reunida ahir á la nit la comissió gestora de la Lliga gremial valenciana, acordó ratificarse en son propòsit de no pagar lo primer trimestre de la contribució industrial, mentres no s'introduxeixin en lo pressupost de gastos grans economies.

Dita Lliga publicarà un manifest.

Oporto.—En vista del creixement de la pesta, las autoritats emplearán procediments enèrgichs pera combatre-la.

Seràn castigats rigurosamente los culpables d'ocultacions de càsos de pesta.

En les estacions de las línies férreas s'exerceix escrupulosament la inspecció médica dels viatgers.

Ahir se registraren cinc invasions de pesta bubònica.

Servei dels trens de viatgers

AQÜÍ PINT DE MALLORCA

De Mora á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe 7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe..... 7'01 m.
8'44 m.	tren mercancías cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe 12'31 n.
14'02 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe 1'53 t.
5'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe 8'48 n.

De Reus á Mora

SORTIDA	ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe 9'49 m.
4'26 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe 3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe 6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe 10'06 n.
9'28 n.	tren exprés ab cotxes de 4. ^a classe..... 10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA	ARRIBADA
4'43 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe (1) 8'22 m. Línea Vilanova
4'43 m.	" " "
7'08 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe..... 9'44 m. " Vilafranca
1'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe 9'21 m.
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe.... 7'34 n.
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a classe (2). 10'13 n.

De Barcelona á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe (3) 10'17 m. Línea Vilafranca
19'51 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe 1'01 t.
4'45 m.	tren mercancías ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe 6'35 t.
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe..... 5'34 t.
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 4. ^a classe: 9'45 n.

(1) Trasport à Sant Vicenç.
(2) Idem à Roda y Sant Vicenç.
(3) Idem à Sant Vicenç y Roda.

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS

DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment a tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell a més de donar-se compte dels importants temes que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrà en Sant Sadurní de Noya, s'hi troben esplícades ab claretat totas aquelles operacions y cuidados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americà, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y aïsllada dels ceps y manera de cuidarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; seguit d'altres no menos importants datos molt dignes de tenir-se en compte sobre la manera de conduir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuidados de que deuen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més pràctics é intel·ligents viticulors d'Espanya y França; tot ab lo fi d'obteir lo millor rendiment possible del vi, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impressió, enquadernat á la holandesa y's ven en aquesta Imprenta, al preu de UNA PESETA.

PER A ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA,

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

balx garantia del Sindicat de ventes de STASSFURT

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOAT Y D'EFFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

Ferrocarril econòmic de Reus á Salou

Servei de trens que régira desde l' 2 d' Octubre de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarda.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarda 5'10 y 7'25 nit.

Tranvia á vapor.—Sortides de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arribal: 8'45 matí y 2'15 t.

Reus 26 de Setembre 1899

Publicacions regionalistes que's reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», «Diari de Catalunya», «La Nació Catalana», Quinzenari de Catalunya, «L'Art del Pagès», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatre Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Olotí», setmanari de Catalunya, de Cerdanya.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé.—«Lo Gerona», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallès», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Corunya (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta impremta.